

8 anbefalinger til et rigere, friere og grønnere Danmark

Et rigt, frit og grønt Danmark. Det er visionen, som den danske forsyningssektor bakker op om arbejder for. Og det er visionen som både sektoren, men i særdeleshed de danske beslutningstagere har mulighed for at gøre til virkelighed i den kommende folketingsamling.

De danske boligejere, industrien og forsyningssektoren mærker fortsat de ustabile og høje gaspriser, der blandt andet er et resultat af den russiske invasion i Ukraine. Både industri, myndigheder og forsyningssektor oplever dagligt cyberangreb og vi styrker vores værn også i den fysiske verden. Samtidig stilles der krav fra både vores ejere, forbrugere og os selv om at levere grøn omstilling og energi til konkurrencedygtige priser. Ikke alene skal el- og fjernvarmesektoren i mål med den grønne omstilling i 2030, vi har også muligheden for at lægge skinnerne til at kunne levere yderligere CO₂-reduktioner til gavn for vores fælles klimamål.

Vi skal levere sikker, grøn og konkurrencedygtig el- og varme hver dag og så skal vi indfri det potentiale som sektoren rummer til gavn for vores fælles samfund.

Alt dette kræver imidlertid at ikke blot sektoren, men især de kommende beslutningstagere i Folketinget fastsætter rammer, der muliggør at vi indfrir potentialet. Derfor har vi i Dansk Fjernvarme samlet en række anbefalinger, der skal understøtte denne udvikling og vores muligheder.

1. Der er behov for en ny retning for forsyningssektoren

Klimaforandringer og geopolitiske spændinger udfordrer vores forsyningsikkerhed og nationale handlefrihed. Forsyningssektoren er i dag kendetegnet ved kostbar infrastruktur med lange levetider, og mulighederne for optimale samfundsmæssige gevinster ligger ofte i de rette investeringer. Disse sikres bedst ved sammenhængende planlægning af forsyningssektorens langsigtede udvikling. For at den danske fjernvarmesektor kan fortsætte med at levere sikker, effektiv og klimavenlig energi, anbefaler Dansk Fjernvarme, at der udarbejdes en ny forsyningsstrategi i den kommende regeringsperiode.

2. Elforsyningssikkerheden skal prioriteres politisk

Elforsyningen skal sikres, også når det er mørkt og vindstille. Flere og flere kraftvarmeværker lukker, og elforsyningssikkerheden i Danmark er presset allerede i de kommende år. Energinet og Energistyrelsen har løsningen klar: En såkaldt kapacitetsmekanisme, hvor energianlæg kan modtage betaling for at stå til rådighed, når der er brug for det. En kapacitetsmekanisme vil sikre, at der altid er anlæg klar til at levere, og mangel på el vil være en sjældenhed – lige som Danmark er vant til. Samtidigt er en kapacitetsmekanisme en løsning, som mange andre EU-lande allerede har indført. Dansk Fjernvarme anbefaler, at politikerne gør brug af muligheden for at indføre en kapacitetsmekanisme, sådan at vi sikrer at der ikke kommer problemer med elforsyningen allerede i den kommende folketingsperiode.

3. Øg tempo på gasudfasning

Den politiske ambition om udfasning af gas til rumopvarmning bør slås fast, sådan at der ikke fortsat er usikkerhed om, hvorvidt og hvornår den fossile gas er udfaset i vores boligopvarmning. Derfor bør der gives en klar udmelding med en slutdato for brug af gas i de områder hvor de lokale varmeplaner allerede idag har slået fast, at der bør udrulles fjernvarme. Dansk fjernvarme anbefaler at kommunerne bør få mulighed for at planlægge nedlukning af gasnet i fjernvarmeområder. For igen at sikre fremdrift bør Fjernvarmepuljen opdateres - med nye midler og højere støttebeløb, sådan som det er sket i tilskudspuljen for individuelle varmepumper.

4. Mere og hurtigere udbygning af hele elnettet – både transmissions- og distributionsnettet

Både Energinet og netvirksomheder skal have rammer til at bygge markant hurtigere.

Udbygningen skal i højere grad være baseret på scenarier og forventet udvikling og ikke udelukkende som reaktion på konkrete tilslutningsanmodninger. Fleksible elnetbrugere skal prioriteres højt, så vi udnytter det eksisterende elnet bedre end i dag.

Vi skal have udvidede muligheder for interne elnet og direkte linjer for at aflaste Energinet og netvirksomhederne. Implementer principperne fra European Grid Package 2025 for at øge fokus på fleksible tilslutninger, fleksibilitetstjenester og foregribende, effektive netinvesteringer.

5. Ændre lånebekendtgørelsen

En lang række fjernvarmeselskaber er allerede i gang med konverteringsprojekter. Hvor boligejere skifter fra fossil gas til grøn fjernvarme, i tråd med flere politiske aftaler. Det er

ligeledes en politisk aftale at give fjernvarmeselskaberne mulighed for at afskrive investeringer i fjernvarmenet over 45 år, hvilket vil gøre det billigere for boligejere at bidrage til udfasningen af gas og i stedet koble sig på fjernvarmenettet. De lavere priser vil desuden øge tilslutningsprocenter, som så igen vil sænke priserne yderligere. Dansk Fjernvarme anbefaler at lånebekendtgørelsen opdateres, så det ikke alene er muligt at afskrive anlæg over 45 år, men også at låne over 45 år, helt i tråd med den politiske aftale. Dette kræver en ændring af lånebekendtgørelsen.

6. Smart energilagring i fjernvarmen bør styrkes til gavn for erhverv og den samlede energisektor

Fjernvarmesystemet kan levere lagring og hurtig fleksibilitet med store energimængder på både kort og langt sigt, som er enormt værdifuldt for en elektrificeret energisektor. Ved hjælp af akkumuleringsstanke kan fjernvarmen nyttiggøre energi fra vind og sol, når ingen andre kan, og modvirke at møller skal stå stille, selvom det blæser. Energimængderne i fjernvarmens termiske lagre er mange gange større end andre energilagertechnologier, og energilagring i fjernvarmen har et potentiale, som vi skal realisere. Dansk Fjernvarmen anbefaler en landsdækkende strategi, der sikrer ensartede vilkår for energilagring med fokus på også at øge udbredelsen af smart energilagring i fjernvarmen.

7. Behov for grundig evaluering og ny strategi for CCS i Danmark

En kommende regering bør i samarbejde med branchen foretage en grundig evaluering af det netop afsluttede CCS-udbud med henblik på at finde en model for rammevilkår, statsstøtte og statslig involvering, der sikrer, at det store potentiale for CCS i Danmark realiseres, herunder på affaldsenergi- og biomasseanlæg i fjernvarmesektoren. Dansk Fjernvarme, at der formuleres en konkret CCS-strategi, som udstikker den langsigtede retning og tidsplan for CCS.

8. Højere ambitioner for klima og grøn omstilling

En samlet fjernvarmesektor med affaldsenergi, kraftvarme og fjernvarme anbefaler, at en kommende regering øger ambitionerne for 2035 klimamålet, og opfordrer til, at politikerne arbejder videre med at finde yderligere tiltag, som kan føre os mod målet om klimaneutralitet. Fjernvarmesektoren står klar til at bidrage og arbejde for at opnå en klimaneutral fremtid, og et mere ambitiøst klimamål for 2035 vil hurtigere kunne sikre den nødvendige udvikling. Sektoren kan bidrage med store CO₂-reduktioner, og her bliver CO₂-fangst et nødvendigt værktøj i den grønne omstilling.

